

ΠΗΝΕΛΟΠΗ ΒΛΑΧΟΓΙΑΝΝΗ

κυβερνώντας την κρίση

Η Πηνελόπη Βλαχογιάννη (Αθήνα, 1965) σπούδασε στη Νομική Σχολή του ΑΠΘ και είναι μάχιμη δικηγόρος από το 1991. Έζησε τα δραματικά πρώτα χρόνια της κρίσης από πολύ κοντά, μέσα από τη Βουλή, όπου εργάστηκε ως επιστημονική συνεργάτης την περίοδο 2009-2012.

Με τη ζωγραφική ξεκίνησε να ασχολείται μόνη της. Από το 2007 μαθήτευσε στο Εργαστήριο Τέχνης Αγίας Παρασκευής δίπλα στην Ελένη Ζούνη και τον Στέλιο Σάρρο, και έχει συμμετάσχει σε ομαδικές εκθέσεις του Εργαστηρίου Τέχνης.

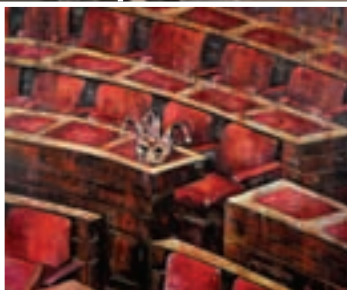
Τα έργα με συλλογικό τίτλο «Κυβερνώντας την Κρίση» είχαν εκτεθεί στην Αθήνα τον Οκτώβριο του 2014.

ΠΗΝΕΛΟΠΗ ΒΛΑΧΟΓΙΑΝΝΗ

κυβερνώντας την κρίση

22 - 31 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2015

TOSS GALLERY • ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Μια άποψη

Η Πηνελόπη Βλαχογιάννη δεν χρειάζεται μεσολαβητές για την ανάλυση του έργου της. Ζωγραφίζει σαν να μιλά. Τα σχόλια στο έργο της είναι σχόλια στη δημόσια σφαίρα. Η ματιά της αποτυπώνει τα συναισθήματα που επάγει το πνιγηρό και αποθαρρυντικό περιβάλλον μας.

Το έργο της Βλαχογιάννη εμπειριέχει δημόσιο λόγο. Κατά κάποιον τρόπο, είναι μια εικαστική αποτύπωση της διεθνούς τάσης, που εμφανίστηκε μετά τη δεκαετία του 1990: της ανάδειξης ενός νέου χώρου, μεταξύ του ιδιωτικού και του κρατικού. Η κοινωνία των πολιτών, η διαβούλευση, οι μη κυβερνητικές οργανώσεις, ακόμη και οι ανεξάρτητες αρχές, σηματοδότησαν την ανάδειξη ενός νέου συλλογικού υποκειμένου, ανάμεσα στην κλασική ατομικότητα και την κρατική κυριαρχία, που βρίσκεται απέναντι στην κρατική εξουσία ασκώντας κριτική. Οι εξελιγμένες κοινωνίες της Δύσης, στις οποίες έστω και χωλά ανήκουμε, απαιτούν καθημερινή δράση και συμμετοχή των ατόμων-πολιτών στο επίπεδο της κοινωνικής συνύπαρξης. Η Βλαχογιάννη τοποθετείται σε αυτόν τον δημόσιο/κοινωνικό χώρο και παρατηρεί, από τη μία, την άσκηση της εξουσίας, και, από την άλλη, τη χρήση βίας από τους παραβάτες του νόμου.

Η ματιά είναι δηκτική, τα νοούμενα σαφή, τα υπονοούμενα σχεδόν αυτονόητα. Η εξουσία είναι γένους αρσενικού, η στολή δεδομένη και κοινή για όλους, οι γραβάτες θα μπορούσαν εύκολα να περάσουν από τη μια φιγούρα στην άλλη. Το κεφάλι, το πρόσωπο, η πεμπτουσία της ατομικότητας, η σφραγίδα της μοναδικότητας, μετατρέπεται σε κρεμάστρα ή απρόσωπη μάζα: τα σώματα κινούνται ακέφαλα, απρόσωπα, χωρίς προσδιορισμό και ταυτότητα.

Ο παρατηρητής είναι πιθανό να νιώσει μια αντίφαση στις απεικονίσεις. Οι γραμμές είναι καθαρές, η ζωγράφος είναι ασφαλής, ο λόγος σαφής, το περίγραμμα στέρεο. Μόλις όμως η ματιά εστιάσει στη λεπτομέρεια, διαπιστώνει την παθιασμένη ένταση στις εσωτερικές γραμμές, στο φως και στο χρώμα. Η ζωγράφος δεν αγωνιά για την επιλογή του λόγου της, του θέματος ή του αντικειμένου· αγωνιά για την αποτύπωση, την εμφάνιση του λόγου της στον δημόσιο χώρο, αγωνιά, τελικά, για την ποιότητα της επικοινωνίας και επιλέγει το οικείο της μέσο, το πάθος της λεπτομέρειας στο χρώμα. Τα έργα της είναι ένα puzzle μικρών ψηφίδων, που καταλήγουν να συγκροτούν ένα στιβαρό όλον.

Αναρωτιέμαι ποιο είναι το ενοποιητικό στοιχείο της ματιάς της ζωγράφου, ποια είναι η κλωστή που συνέχει τα έργα της. Θαρρώ πως είναι η οπτική αναπαράσταση της αντίστιξης μεταξύ αυτού που δηλώνεται και αυτού που είναι. Η αποδόμηση της προσωπικής ταυτότητας οδηγεί στην αποδόμηση του κυρίαρχου πολιτικού λόγου: ενός λόγου που βρίθεται από λαϊκισμό, παιδαριώδη νοητικά παίγνια καλού-κακού, και ευπώλητα λεκτικά σχήματα — ενός πολιτικού λόγου που καταργεί κάθε απόπειρα κριτικής σκέψης και ορθού λόγου.

Το κοστούμι, ως τύπος, καταργεί την ουσία. Το ακέφαλο ον περιφέρεται και κινείται με αυτοματισμούς επανάληψης και ομοιογένειας, καθίσταται μάζα ανεπεξέργαστου λέγειν και αδύναμου πράττειν. Για τη Βλαχογιάννη το δηλούμενο είναι το αντίθετο του πραγματικού. Ζωγραφίζει το δηλούμενο σαν αλλοιωμένη φωτογραφία, προκειμένου να προβάλλει το πραγματικό. Η ακύρωση του λόγου άσκησης της κρατικής εξουσίας σε ένα κράτος δικαίου συνιστά αυθαιρεσία και αυταρχισμό — εντέλει, συνιστά τη μέγιστη διαφθορά. Όλα διατίθενται!

Η ζωγράφος δεν αναζητεί διέξοδο, δεν προτείνει, δεν κατανοεί. Και, μέσα από τη στρέβλωση της εξουσίας, εξετάζει την αντίπερα όχθη. Η σχετικοποίηση του κράτους δικαίου, η διακωμώδηση του ίδιου του Κοινοβουλίου όταν οι μάσκες αφήνονται στα άδεια έδρανα, τρέφει μια άλλη βία, οργισμένη, παράλογη, καταστροφική βία μιας μάζας, με πρόσωπο χωρίς χαρακτηριστικά, με πραγματική, υλική, μάσκα. Παγιδευμένοι στη δίνη μιας μάχης βίας και ανορθολογισμού, συμβατικών δηλώσεων, πανηγυρικών εξάρσεων, επαναστατικών, οιονεί, καταστροφών, θύτες και θύματα χωρίς πρόσωπο, χωρίς συνείδηση και ηθική, σφικταγκαλιάζονται για να καταργήσουν την προσδοκία μιας συνύπαρξης του ατομικού με το συλλογικό, του ιδιωτικού με το δημόσιο, του επιχειρήματος με το αντεπιχείρημα.

Τα θέματά της είναι πικρά και γκρίζα, αλλά η Βλαχογιάννη δεν σταματά να μας υπενθυμίζει, σχεδόν εμμονικά, ότι υπάρχει και κάτι άλλο εκεί μέσα. Ειρωνευόμενη τα δηλούμενα, δραματοποιώντας τις εξάρσεις, επισημαίνοντας τις υπεραπλουστεύσεις και τους μανιαϊσμούς, ταξιδεύει τη διάσημη κόκκινη γραμμή μέσα στο γραβατωμένο φάσμα των καπήλων της, και ανάβει ένα λυχνάρακι, ένα ψήγμα ελπίδας στο στήθος της φιγούρας με το γερμένο κεφάλι. Αφαιρεί μαγικά την απόγνωση από την εσωστρέφεια και μας καλεί σε ήρεμες εσωτερικές αναζητήσεις, τη μόνη οδό προς μια εφικτή λύση.

Πηνελόπη Φουντεδάκη

Αναπλ. Καθηγήτρια Συνταγματικού Δικαίου, Πάντειο Πανεπιστήμιο

τα έργα

Κρεμάστρες
Κόκκινη Γραμμή
Οργή
Θυμός και Φόβος
Ολομέλεια
Προσωπική Ευθύνη
Ελιά και Μαϊντανός
Exit
Διατίθεται
Εσωστρέφεια

Κρεμάστρες

Ακρυλικό σε καμβά, 70 x 100

Κόκκινη Γραμμή

Ακρυλικό σε καμβά, 70 x 100

Οργή

Ακρυλικό σε καμβά, 70 x 100

Θυμός και Φόβος
Ακρυλικό σε καμβά, 50 x 60

Ολομέλεια

Ακρυλικό σε καμβά, 100 x 120

Προσωπική Ευθύνη

Ακρυλικό σε καμβά, 60 x 80

Ελιά και Μαϊντανός

Ακρυλικό σε καμβά, 70 x 100

Exit

Ακρυλικό σε καμβά, 60 x 80

Διατίθεται

Μικτή τεχνική, 100 x 120

Εσωστρέφεια

Ακρυλικό σε καμβά, 100 x 120

GOVERNINGCRISIS.EU

ΠΗΝΕΛΟΠΗ ΒΛΑΧΟΓΙΑΝΝΗ
ΚΥΒΕΡΝΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ

22-31 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2015

TOSS
GALLERY

ΣΥΓΓΡΟΥ 1 & ΒΗΛΑΡΑ
ΠΕΡΙΟΧΗ ΒΑΛΑΩΡΙΤΟΥ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ